

Propan N25, Propan N35**PROPANE 104 -NO**

2.1 : Brannfarlig gass.

Fare**SEKSJON 1. Beskrivelse av stoffet/blandingen og det aktuelle selskapet****1.1. Produktidentifikator**

Handelsnavn : Propan N25, Propan N35

Sikkerhetsdatablad nr : PROPANE 104 -NO , replaces PROPANE 104-NO 7/9/2010

Kjemisk navn : Propan
CAS nr :74-98-6
EC nr :200-827-9
EC Index :601-003-00-5

Registreringsnummer. : 01-2119486944-21-

Kjemisk formel : C3H8

1.2. Relevante identifiserte bruksmåter for stoffet eller blandingen og bruksmåter det advares mot

Relevant identifisert : Industrielt og profesjonelt. Foreta en risikovurdering før bruk.
Test gass / Kalibreringsgass. Laboratoriebruk. Kjemisk reaksjon / Syntese.
Bruk som brennstoff.
Kontakt leverandør for informasjon om bruksområder.

1.3. Informasjon om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Bedriftsidentifikasjon : Air Liquide Norway AS
Drammensveien 2, Tlf. +47 32 27 41 40
3050 Mjøndalen NORWAY

E-Mail adresse (kompetent person) : info.no@airliquide.no

1.4. Telefonnummer for nødtilfelle

Nødtelefon : 112

SEKSJON 2. Farlige egenskaper**2.1. Klassifisering av stoffet eller blandingen****Fare klasse og kategori kode regulering EC 1272/2008 (CLP)**

• Fysiske farer : Brennbare gasser - Kategori 1 - Fare - (CLP : Flam. Gas 1) - H220
Gasser under trykk - Liquefied Gas - Advarsel - (CLP : Press. Gas) - H280

Klassifisering EC 67/548 eller EC 1999/45

: F+; R12

2.2. Merkingselementer**Merkings regulering EC 1272/2008 (CLP)**

Propan N25, Propan N35

PROPANE 104 -NO

SEKSJON 2. Farlige egenskaper /...

• Farepiktogrammer

• Kode for farepiktogrammer

: GHS02 - GHS04

• Varselsord

: Fare

• Faresetninger

: H220 - Ekstremt brannfarlig gass.
H280 - Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming.

• Sikkerhetssetninger

- Forebygging

: P210 - Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt.

- Tiltak

: P377 - Brann ved gasslekkasje: Ikke slukk med mindre lekkasjen kan stanses på en sikker måte.

P381 - Fjern alle tennkilder dersom dette kan gjøres på en sikker måte.

- Lagring

: P403 - Oppbevares på et godt ventilert sted.

2.3. Andre farer

: Kontakt med væsken kan forårsake forbrenning/frostskaader.

SEKSJON 3. Opplysninger om innhold sammensetning

3.1. Stoff / 3.2. Blanding

Stoff.

Bestanddel-Navn	Innhold	CAS nr EC nr EC Index Registreringsnummer	Klassifiseringen(DSD)	Klassifisering(CLP)
Propan	: 100 %	74-98-6 200-827-9 601-003-00-5 01-2119486944-21-	F+, R12	Flam. Gas 1 (H220) Liq. Gas (H280)

Inneholder ingen komponenter eller forurensninger som påvirker klassifiseringen av produktet.

* 1: Listet i Annex IV / V REACH, fritatt for registrering.

* 2: Registreringstidsfristen er ikke utløpt.

* 3: Registrering ikke påkrevd. Importert eller produsert mengde <1 tonn/år.

Komplett tekst av R-setninger se kapittel 16. Komplett tekst av H-erklæringer se kapittel 16.

SEKSJON 4. Første hjelp

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

- Innånding : Flytt den skadede ut i frisk luft. Benytt pusteutstyr med egen luftbeholder. Hold pasienten varm og i ro. Tilkall lege. Benytt kunstig åndedrett hvis pusten opphører.
- Hundekontakt : Ved væskespill - spyl med vann i minst 15 minutter.
- Øyekontakt : Spyl øynene øyeblikkelig grundig med vann i minst 15 minutter.
- Svelging : Inntak gjennom munnen er ikke ansett for å være en potensiell eksponeringsvei.

4.2. Viktigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede: Høye konsentrasjoner kan forårsake kvalning. Symptomene kan omfatte lammelse/bevistløshet. Kvalning kan oppstå uten forvarsel.
Kan forårsake narkotisk virkning ved lave konsentrasjoner. Symptomene kan omfatte svimmelhet, hodepine, kvalme og nedsatt koordineringsevne .4.3. Indikasjon på øyeblikkelig legehjelp eller spesialbehandling

: Ingen.

Propan N25, Propan N35

PROPANE 104 -NO

SEKSJON 4. Første hjelp /...

SEKSJON 5. Forhandsregler ved brann

5.1. Brannslukningsmiddel

- Egnede slukningsmidler : Dispergert vann eller vanntåke.
Tørt pulver.
- Ikke egnede brannslukningsmidler : Ikke bruk vannslange med konsentrert vannstråle til slukking.
Karbondioksid.

5.2. Spesielle farer ved stoffet eller blandingen

- Spesifikke faremomenter : Ved påvirkning av brann kan flaskene revne/eksplosdere.
- Farlige forbrenningsprodukter : Ufullstendig forbrenning kan danne karbonmonoksid.

5.3. Råd for brannmenn

- Spesifikke forholdsregler : Koordiner slukkearbeid i forhold til brann i omgivelsene. Eksposering mot brann eller strålevarme kan føre til at beholderen revner. Kjøl ned beholdere med vann fra sikker posisjon. Unngå at forurenset brannslukningsvann renner ned i avløpssystemer. Hvis mulig, stopp utstrømming av produktet. Slukk ikke en antent gassflamme uten at det er absolutt nødvendig. En spontan/eksplosiv nyantennelse kan inntreffe. Slukk alle andre branner. Bruk dispergert vann/vanntåke for å dempe røygassen om mulig.
- Spesielt beskyttelsesutstyr for brannfolk : Benytt pusteutstyr med egen luftflaske i lukkede rom. Standard vernebekledning og utstyr (Pusteluftutstyr med egen luftflaske) for brannmenn. Standard NS-EN 137 - Åndedrettsvern - Selvforsynt pusteutstyr med åpent kretsløp og luft under trykk. NS-EN 469:Vernetøy for brannmannskap. NS-EN 659: Vernehansker for brannvesen.

SEKSJON 6. Forholdsregler ved uforutsatt utslipp

6.1. Personlige sikkerhetsforholdsregler

- : Bær pusteutstyr med egen luftflaske ved entring av området hvis det ikke er bevist at det er trygt. Vurder risiko for eksplosjonsfarlig atmosfære. Forsøk å stoppe utslippet. Evakuer området. Sikre tilstrekkelig luftventilasjon. Fjern tennkilder. Unngå at det kommer ned i kloakksystemet, kjellere og groper, eller andre steder hvor en oppkonsentrering kan være farlig.

6.2. Miljø sikkerhetsbestemmelser

- : Forsøk å stoppe utslippet.

6.3. Metoder og materialer for oppbevaring og rengjøring

- : Sørg for at det luftes godt.

6.4. Referanse til andre seksjoner

- : Se også avsnitt 8 og 13.

Propan N25, Propan N35

PROPANE 104 -NO

SEKSJON 7. Håndtering og lagring

7.1. Beskyttelsestiltak for sikker håndtering

- Sikker bruk av produktet** : Kun personer som har erfaring og som har fått relevant opplæring bør håndtere komprimerte gasser.
Stoffet må håndteres i forhold til gjennomarbeidede hygiene- og sikkerhetsprosedyrer.
Benytt bare skikkelig spesifisert utstyr som passer for dette stoffet, dets trykk og temperatur.
Kontakt din gassleverandør hvis det er tvil.
Ta forhåndsregler mot statisk elektrisitet.
Spyl ut luft fra systemet før gassen ledes inn.
Oppbevares adskilt fra tennkilder (inkludert statiske utladninger).
Ikke røyk ved håndtering av dette stoffet.
Vurder fare for eksplosiv atmosfære og mulig behov for eksplosjonssikkert utstyr.
Vurder om gnistsikkert verktøy skal benyttes.
Sjekk at hele gassanlegget er kontrollert med hensyn på lekkasjer eller at det er underlagt periodisk kontroll.
Vurder trykkavlastingsutstyr i forbindelse med gassinstallasjoner.
- Sikker håndtering av gassbeholder** : Se leverandørens instruksjoner for håndtering av beholdere.
Tilbakeslag av vann inn i beholderen må forhindres.
Tillat ikke tilbakeslag inn i beholderen.
Beskytt gassflasker mot fysisk skade. Flasker skal ikke slepes, veltes eller utsettes for slag eller støt.
Bruk egnet tralle for å transportere gassflasker også over korte avstander.
Behold ventilhetten på plass inntil gassflasken er forsvarlig sikret mot å velte. Deretter tas flasken i bruk.
Hvis det oppstår problemer med betjening av flaskeventil skal flasken settes til side og leverandør kontaktes.
Forsøk aldri å modifisere eller reparere beholderens ventiler eller sikkerhetsavblåsningsutstyr.
Skadede ventiler rapporteres umiddelbart til gassleverandør.
Hold ventiltilkoblingen ren og fri for urenheter, gjelder særlig olje og vann.
Når blindmutter følger med beholderen skal denne monteres på ventilen umiddelbart etter frakobling fra forbruksutstyr.
Steng beholderens ventil etter bruk og når den er tom ,selv om beholderen fortsatt er tilknyttet forbruksutstyr.
Forsøk aldri å overføre gass fra en beholder til en annen.
Bruk aldri åpen flamme eller elektrisk oppvarming for å øke trykket i en gassbeholder.
Etiketter og merking som gassleverandøren har påsatt gassflasken for å identifisere innholdet må ikke fjernes.

7.2. Betingelser for sikker lagring med henblikk på inkompatibiliteter

- : Vurder relevante lover, forskrifter og lokale regelverk i forbindelse med lagring av beholdere.
Oppbevar beholderen i et godt ventilert rom og med en temperatur på under 50°C.
Oppbevares adskilt fra oksiderende gasser og andre oksiderende stoffer under lagring.
Beholdere lagres stående forsvarlig sikret mot å velte. Lagrede beholdere bør sjekkes periodisk med hensyn på lekkasjer og generell tilstand. Ventilhetter og blindmuttere bør være montert. Beholdere skal lagres på områder der det ikke er brannfare. Varmekilder og tennkilder må unngås. Krav til elektrisk utstyr i lagerområder må vurderes i forhold til fare for eksplosiv atmosfære.
Beholdere bør ikke lagres under forhold som kan medføre korrosjon. Oppbevares unna brennbart material.

7.3. Spesifikk sluttbruk

- : Ingen.

Propan N25, Propan N35**PROPANE 104 -NO****SEKSJON 8. Begrensning og overvåking av ekposisjonen / Personlig beskyttelsesutrustning****8.1. Kontrollparametre**

Eksponeringsgrense for yrkesgruppe

Propan : Grenseverdi (NO) 8 timers [ppm] : 500
: Grenseverdi (NO) 8 timers [mg/m³] : 900

DNEL: Avledet nullegffektsnivå. (Arbeidstaker)

: Ingen data tilgjengelig.

PNEC: Beregnet nullegffektskonsentrasjon.

: Ingen data tilgjengelig.

8.2. Begrensning og overvåking av eksponering

8.2.1. Hensiktsmessige tekniske tiltak : Rørsystemer og utstyr bør regelmessig sjekkes for lekkasje. Hold konsentrasjonen godt under administrativ norm for forurensning i arbeidsatmosfære. Gassdetektorer bør brukes når brennbare gasser/væsker kan bli sluppet til friluft. Sørg for tilstrekkelig generell og lokal avgass ventilering. Vurder å bruke arbeidstillatelsessystem, for eksempel i forbindelse med vedlikeholdsarbeid. Stoffet er ikke klassifisert i forhold til helsefare eller miljøeffekt. Det er ikke persistent, bioakkumulerende eller toksisk, så utarbeiding av eksponeringsscenarier og rapport om kjemikaliesikkerhet er ikke påkrevet. Under arbeid der operatører kommer i

8.2.2. Personlig verneutstyr : Risikoanalyse bør gjennomføres og dokumenteres for hver arbeidsplass for å vurdere involvert risiko og for å velge passende personlig verneutstyr. Følgende anbefalinger bør vurderes.

Personlig verneutstyr som tilfredstiller EN / ISO standarder bør velges.

• Øye-/ansiktsvern

: Bruk vernebriller med sidebeskyttelse.
Bruk vernebriller med sidebeskyttelse eller kjemikaliebrillerved overføring av væske mellom beholdere og ved åpning av væskefylte koblinger.
Standard NS-EN 166 - Øyevern - Spesifikasjoner.

• Hudvern

- Håndvern

: Bruk arbeidshansker ved håndtering av gassbeholdere.
Standard NS-EN 388 - Vernehansker mot mekanisk påførte skader.

- Andre

: Bruk vernefottøy ved håndtering av emballasje.
Vurder bruk av antistatisk, flammehemmende arbeidstøy.
Standard NS-EN ISO 20345 - Personlig verneutstyr - Vernesko.
Standard NS-EN ISO 14116 - Vernetøy.
Standard NS-EN ISO 1149-5 - Vernetøy - Elektrostatisk egenskaper - Del 5: Ytelseskrav til materialer og utforming.

• Åndedrettsvern

: Gassfiltermaske kan brukes hvis betingelsene for bruken er kjent så som konsentrasjonen av utslippet og varigheten.

Anbefalt: Filter AX (brun).

Sjekk leverandørens produktinformasjon vedrørende valg av riktig utstyr.

Standard NS-EN 14387 - Åndedrettsvern - Gassfiltre og kombinerte filtre - og helmaske NS-EN 136.

Gassfiltre gir ikke beskyttelse mot oksygenmangel.

• Termiske farer

: Ikke nødvendig.

8.2.3. Tiltak mot miljøeksponering

: Ta hensyn til lokale retningslinjer i forhold til utslipp til atmosfære. Se metoder i avsnitt 13 for håndtering av avgass.

Propan N25, Propan N35

PROPANE 104 -NO

SEKSJON 9. Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Informasjon om de grunnleggende fysiske og kjemiske egenskapene

Utseende

Fysiske data ved 20°C / 101.3kPa : Gass.

Farge : Fargeløst.

Lukt : Søtaktig. Dårlige varslingsegenskaper ved lav konsentrasjon.
Luktestoff ofte tilsatt.

Luktgrense : Luktgrensen er subjektiv og lukt kan ikke advare bruker om overeksponering.

pH-verdi : Ikke anvendelig.

Molekylvekt [g/mol] : 44

Smeltepunkt [°C] : -188

Kokepunkt [°C] : -42.1

Kritisk temperatur [°C] : 97

Flammepunkt [°C] : Ikke relevant for gasser og gassblandinger.

Fordampningshastighet (eter=1) : Ikke relevant for gasser og gassblandinger.

Brennbarhetsområde : 1.7 - 10.8

Damptrykk [20°C] : 8.3 bar

Relativ tetthet, gass (luft=1) : 1.5

Relativ tetthet, væske (vann=1) : 0.58

Løselighet i vann [mg/l] : 75

Fordelingskoeffisient n-octanol/vann [log Kow] : 2.36

Selvantennelsestemperatur [°C] : 470

Viskositet ved 20°C [mPa.s] : Ikke anvendelig.

Eksplosive egenskaper : Ikke anvendelig.

Oksyderende egenskaper : Ingen.

9.2. Øvrige opplysninger

Andre data : Gass/damp er tyngre enn luft. Kan samles i lukkede områder, spesielt ved eller under bakkenivå.

SEKSJON 10. Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

: Ingen fare for reaktivitet ut over det som er beskrevet i punktene nedenfor.

10.2. Kjemisk stabilitet

: Stabil under normale forhold.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner: Kan reagere kraftig med oksidasjonsmidler.
Kan danne eksplosiv blanding med luft.**10.4. Omstendigheter som bør unngås**

: Får ikke utsettes for varme/gnister/åpen flamme/ varme flater – Røking forbudt.

10.5. Inkompatible materialer: Luft, Oksiderende stoff.
For øvrig informasjon vedrørende kompatibilitet se ISO 11114.**10.6. Farlige nedbrydningsprodukter**

: Farlige nedbrytningsprodukter vil ikke forekomme ved normal lagring og normal bruk.

SIKKERHETSDATA

Side : 7

Urgave nr : 0

Dato : 30 / 7 / 2014

Erstatter : 0 / 0 / 0

Propan N25, Propan N35

PROPANE 104 -NO

SEKSJON 10. Stabilitet og reaktivitet /...

SEKSJON 11. Opplysninger om toxicologie

11.1. Informasjon om toksikologiske effekter

Akutt toksisitet	: Dette produktet har ingen kjent giftvirkning.
Irritasjon/etseskader på hud	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Alvorlig øyeskade/irritasjon	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Luftveis-eller hudsensibilisering	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Kreftfremkallende effekt	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Arvestoffskadelig egenskap	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Reproduktiv giftighet	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Enkel STOT eksponering	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Gjentatt STOT eksponering	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.
Aspirasjonsfare	: Ikke relevant for gasser og gassblandinger.

SEKSJON 12. Miljøbetinget informasjon

12.1. Toksisitet

EC50 48 timer - Daphnia magna [mg/l]	: 27.1
EC50 72h Alger [mg/l]	: 11.9
LC50-96 timer - fisk [mg/l]	: 49.9

12.2. Vedvarenhet/nedbrytelighet

: Stoffet er biologisk nedbrytbar.

12.3. Bioakkumulasjonspotensial

: Ikke forventet å bioakkumulere på grunn av lav log Kow (log Kow<4).
Se avsnitt 9.

12.4. Mobilitet i grunnen

: På grunn av høy flyktighet er det lite sannsynlig at produktet skal forårsake jord-eller vannforurensning.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

: Ikke klassifisert som persistent, svært persistent, bioakkumulerende eller toksisk.

12.6. Andre ugunstige virkninger

Effekt på ozonlaget	: Ingen.
Effekt på global oppvarming.	: Ingen kjente effekter fra dette produkt.

SEKSJON 13. Opplysninger om Destruksjon.

13.1. Avfallshåndterings-metoder

: Slipp ikke ut gassen i et område der det er fare for dannelse av en eksplosiv blanding i luft. Avfallsgass bør brennes i en egnet brenner med flammesperre. Må ikke slippes ut der det fare for at en akkumulering kan bli farlig. Se EIGA dokument Doc.30/10 "Disposal of Gases, downloadable at <http://www.eiga.org> for mer veiledning i forhold til avhending. Vær sikker på at utslippsgrenser gitt i lokale regelverk eller tillatelser ikke overskrides.

Liste over farlig avfall : 16 05 04: Gasser i trykkbeholdere (inkludert haloner) som inneholder farlige stoffer.

Propan N25, Propan N35

PROPANE 104 -NO

SEKSJON 13. Opplysninger om Destruksjon. /...

13.2. Tilleggsopplysninger

: Ingen.

SEKSJON 14. Opplysninger om transport

UN No : 1978

Fareseddel ADR, IMDG, IATA

: 2.1 : Brannfarlig gass.

Land transport (ADR/RID)

H.I. nr : 23

Offisielt skipnings navn : PROPAN

- ADR Klasse : 2

Klassifiseringsskode : 2 F

Packing Instruction(s) : P200

Tunnel Restriction : B/D : Passasje forbudt i tunneler av kategori B, C, D og E når transportert i tank; Passasje forbudt i tunneler av kategori D og E når transportert i annet enn tank.

Miljøfarer : Ingen.

Sjøtransporten (IMDG)

Proper shipping name : PROPANE

Class : 2.1

Emergency Schedule (EmS) - Fire : F-D

Emergency Schedule (EmS) - Spillage : S-U

Packing instruction : P200

IMDG-Marine pollutant : No

Air transport (ICAO-TI / IATA-DGR)

Proper shipping name (IATA) : PROPANE

Class : 2.1

Passenger and Cargo Aircraft : DO NOT LOAD IN PASSENGER AIRCRAFT.

Cargo Aircraft only : Allowed.

Packing instruction - Cargo Aircraft only : 200

Spesielle forsiktighetstiltak for brukeren

: Unngå transport på kjøretøyer der lasterommet ikke er skilt fra førerhuset.
Sikre at sjåføren er klar over den potensielle faren ved lasten og vet hva som må gjøres ved et uhell eller i et nødstilfelle.
Før transport av produktbeholdere :
- Påse at beholderne er godt sikret.
- Flaskeventilen er stengt og at den ikke lekker.
Påse at ventilens blindplugg/tetningsplugg (hvis det er nødvendig) er korrekt montert.
Påse at ventilbeskyttelsen (når det medfølger) er korrekt påsatt.
- Tilstrekkelig ventilasjon.

Transport in bulk according to Annex II of MARPOL 73/78 and the IBC Code : Ikke anvendelig.

Propan N25, Propan N35

PROPANE 104 -NO

SEKSJON 15. Rettsforskrifter

15.1. Forskrifter om sikkerhet, helse og miljø/spesifikke regler for stoffet eller blandingen**EU-lovgivning**

Restriksjoner : Ingen.

Seveso regulation 96/82/EC : Listet.

Nasjonal lovgivning

Nasjonal lovgivning : Se til at alle nasjonale/lokale bestemmelser blir fulgt opp.

15.2. Stoffsikkerhetsbedømmelse: Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført.
Se avsnitt 8.2.

SEKSJON 16. Ovrige opplysninger

Indikasjon på endringer : Reviderte sikkerhetsdatablad i overensstemmelse med EU-kommisjonens regelverk No 453/2010.

Råd ang. opplæring : Sørg for at operatøren forstår brannfaren.
Faren for kvelning blir ofte undervurdert og må understrekes ved opplæring av operatører.

Liste av full tekst av R-setninger i avsnitt 3. : R12 : Ytterst antennelig.

Liste av full tekst av H-setninger i avsnitt 3. : H220 - Ekstremt brannfarlig gass.
H280 - Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming.

Ytterligere opplysninger : Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet i samsvar med anvendelige EU-direktiver, og gjelder for alle land som har fortolket direktivene i sine nasjonale lover.

ANSVARFRASKRIVELSE : Det taes ikke ansvar for evt. skade eller uhell som kan oppstå som følge av bruk av dette dokumentet. Før dette produktet tas i bruk i en ny prosess eller eksperiment, må en grundig studie av materialkompatibilitet og sikkerhet være utført.
Detaljer i dette dokumentet er vurdert til å være korrekt ved utgivertidspunktet.

Dokumentslutt